

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 11.VI 1968.

Sté méridionale de manutention
c/a osiguratelja

Slagač - Pasivna legitimacija - Odgovornost - Šteta prouzrokovana požarom na uskladištenoj robi - Slagač zakupnik obale i skladišta - Lučki slagač je pasivno legitimiran prema primaocu za štetu koja nastane na robi za vrijeme njenog uskladištenja ako je ugovor o uskladištenju sklopio s brodarom, a brodar je taj ugovor sklopio u ime primaoca i primalac je na to pristao - Požar kao razlog brodarove ekskulpacije ne odnosi se na slagača - Slagač koji je uskladištio robu odgovara kao skladištar - Da bi se oslobodio odgovornosti za štetu koju pretrpi roba za vrijeme uskladištenja, slagač mora dokazati da je šteta nastala iz razloga za koje on ne odgovara - Medju razloge ekskulpacije spada i viša sila - Ako se ne može utvrditi uzrok štete, slagač za štetu odgovara - Okolnost da je slagač samo zakupnik skladišta ne ublažuje njegovu odgovornost ako on nad skladišnim prostorom vrši nadzor

U luci odredišta slagač je iskrcao iz broda i uskladištio, dijelom u zatvorenom, a dijelom u otvorenom skladištu, veći broj bala pamuka. Dok je roba bila uskladištena na njoj je nastao požar i jedan dio bala je bio oštećen. Osiguratelji su primaocima nadoknadili štetu te tuže brodara i skladištara da im nadoknadi isplaćenu osigurninu.

Prvostepeni sud je brodara oslobodio, a slagača obvezao na naknadu štete u smislu tužbenog zahtjeva. Brodar je bio oslobođen zbog toga što je požar na robi nastao nakon što ju je on predao skladištaru, dakle za vrijeme za koje brodar ne odgovara. U postupku koji se vodio kod drugostepenog suda brodar nije više sudjelovao. I Apelacioni sud je slagača proglasio odgovornim u smislu tužbenog zahtjeva.

Slagač je u svoju obranu iznio slijedeće glavne razloge:

U prvom redu postavlja prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije. Navodi da je on sklopio ugovor s brodarom, pa da prema tome ne stoji u nikakvom pravnom odnosu s primaocem. Osim toga da je šteta nastala požarom, a on za taj uzrok štete ne odgovara. Prema njegovom stajalištu naime njegova je odgovornost identična s odgovornošću brodara, jer je on svojim radom (iskrcavanjem i uskladištenjem robe) sudjelovao u jednom dijelu pomorskog prijevoza. Ovaj prijevoz počinje od časa predaje robe brodaru i traje sve dok se ona ne preda primaocu. Budući da brodar ne odgovara za požar, za taj

iznos štete ne odgovara ni slagač. Nadalje se slagač poziva na višu silu kao razlog ekskulpacije, jer da je požar prouzrokovan višom silom. Napokon iznosi da on ne može biti odgovoran ni kao čuvar, jer su obale i skladište pripadali brodaru, a skladištar ih je samo uzeo u zakup.

Sud nije prihvatio ni jedan od navedenih slagačevih prigovora.

Tačno je da je ugovor o iskrcaju i uskladištenju sa slagačem sklopio brodar. Međutim u postupku je utvrđeno da je brodar sklopio ugovor u ime primaoca i da je primalac na takvo sklapanje ugovora pristao. Iz ovoga proizlazi da se sa slagačem u ugovornom odnosu nalazi primalac a ne brodar.

Nije tačna slagačeva tvrdnja da on za požar ne odgovara. Tačan je njegov navod da brodar za ovaj uzrok štete nije odgovoran. Međutim to se na slagača ne odnosi jer on nije brodar. Zakon od 1936. godine koji u ovom sporu dolazi do primjene i Konvencija o teretnici od 1924. godine primjenjuju se samo na pomorski dio puta, tj. od ukrcaja robe na brod pa do njenog iskrcaja iz broda. Slagač koji je iskrcao i uskladištio teret za uskladištenu robu odgovara kao skladištar.

Da bi se slagač mogao osloboditi odgovornosti, on mora dokazati da je požar prouzrokovan višom silom. U konkretnom slučaju to nije uspio dokazati. Neposredno nakon požara vještaci su proveli temeljitu istragu da bi utvrdili uzrok požara, ali unatoč najsavjesnijem postupku, to nisu uspjeli tako da je uzrok požara ostao nepoznat. Ipak su mogli zaključiti da požar nije prouzrokovan prirodnim svojstvom robe. Budući da skladištar nije dokazao razlog koji ga oslobadja odgovornosti, on je dužan nadoknaditi štetu.

Sud napokon zaključuje da ni zadnji slagačev prigovor nije opravdan. Okolnost da je on bio samo zakupnik skladišta u kojemu je roba bila uskladištena ne može ublažiti njegovu odgovornost. Unatoč zakupnom odnosu slagač je na obali i u skladištima imao potpunu kontrolu, a mogao je i poduzimati mjere za očuvanje tereta.

(DMF 1969, str.283)

B.J.